

які можуть нести відповідальність за зроблений злочин. Також у законі згадується про методи за допомогою яких ведеться боротьба з корупцією.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Kocziszky G., Kobielieva T.O., Pererva P.G., Veres Somosi M. Compliance program. Kharkov-Miskolc : NTU «KhPI». 2019. 689 p.
2. Tkachov M.M., Pererva P.G., Kobielieva T.O., Tkachova, N.P., Diachenko T.A. Management of relations with enterprise stakeholders based on value approach // Problems and Perspectives in Management. 2021. Vol. 19, Iss.1. P.24-38.
3. Перерва П.Г. Управління маркетингом на машинобудівному підприємстві // Навч.посібник для інж.-техн.вузів.- Харків : «Основа», 1993.- 288с.
4. Pererva, P., Nazarenko, S., Maistro, R., Danko, T., Doronina, M., Sokolova, L. (2021). The formation of economic and marketing prospects for the development of the market of information services. *Eastern-European Journal of Enterprise Technologies*, 6 (13 (114)), 6–16.
5. Kocziszky György, Pererva P.G., Szakaly D., Somosi Veres M. Technology transfer. Kharkiv-Miskolc: NTU «KhPI», 2012. 668 p.

УДК 339.138

Перерва П.Г.¹, Сахацька Є.І.²

¹д.е.н., професор, завідувач кафедри економіки бізнесу НТУ «ХПІ», Україна

²здобувач вищої освіти, НТУ «ХПІ», Україна

ОЦІНКА ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ БІЗНЕСУ З УРАХУВАННЯМ РИЗИКУ

Проблеми національної економічної безпеки включають в себе різні рівні: рівень країни, рівень підприємства, рівень окремого бізнесу. Економічна безпека будь-якої країни представляє собою інтегровану систему забезпечення ефективного захисту промислового підприємства та його майна, стабільної роботи бізнес-процесів, усунення або мінімізації можливих втрат. Економічна безпека підприємства – це стан, у якому найефективніше використовуються корпоративні ресурси та забезпечується його стійке функціонування. При будь-якому розвитку постійно виникають деякі питання та проблеми. Навіть, якщо брати приклад людини. Вона виростає з дитини, котра до певного часу не розуміє що відбувається навколо та що з цим робити. А з часом, починає адаптуватися до зовнішніх змін та до змін всередині її оточення.

Кожен рівень економічної безпеки характеризується рівнем економічних ризиків, які в певній мірі і характеризують її рівень. Особливе значення в забезпеченні економічної безпеки країни мають інноваційні ризики, рівень яких багато в чому визначає можливості інтелектуально-

інноваційного розвитку країни. Неможливо повністю уникнути ризиків інноваційної діяльності, проте є можливість їх мінімізації. Одним із традиційних варіантів мінімізації інноваційного ризику є диверсифікація діяльності, що полягає в розподілі усіх наявних ресурсів і зусиль дослідників для виконання різноманітних, безпосередньо не пов'язаних один з одним інноваційних проєктів, або навіть зовсім не пов'язаних ніяким чином.

Таким чином, можна зробити висновок, що інтелектуально-інноваційні ризики економічної безпеки на всіх рівнях її визначення представляють собою невід'ємну частину бізнес-діяльності, вона буквально побудована на них. Іноді вказані види ризиків можуть породжувати нові загрози економічній безпеці державі (підприємства), інколи вони навпаки в певній мірі сприяють її розвитку, вдосконаленню.

Виходячи з цих посилок, пропонуємо визначати рівень економічної безпеки країни (регіону, галузі, підприємства, бізнесу) з урахуванням рівня інноваційного ризику. Виконання поставленої задачі пропонуємо вирішувати з використанням наступних положень. На наш погляд, система національної економічної безпеки може бути представлена як сукупність взаємопов'язаних і взаємно зумовлених підсистем: оціночної, інструментальної, підсистеми факторів, сили та результативності впливу та суб'єктів забезпечення економічної безпеки та ін. Сутність цих пропозицій представлено на рис.1.



Рисунок 1 – Підсистем оцінки складових економічної безпеки бізнесу

Джерело: побудовано авторами

Виходячи з вищевикладеного, зробимо висновок, що метою діяльності щодо забезпечення економічної і національної безпеки має бути створення можливостей для прогресивного розвитку держави та громадян у цілому.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1.Tkachov M.M., Pererva P.G., Kobielieva T.O., Tkachova, N.P., Diachenko T.A. Management of relations with enterprise stakeholders based on value approach // Problems and Perspectives in Management. 2021. Vol. 19, Iss.1. P.24-38.

2.Перерва П.Г. Управління маркетингом на машинобудівному підприємстві // Навч.посібник для інж.-техн.вузів.- Харків : «Основа», 1993.- 288с.

3.Pererva, P., Nazarenko, S., Maistro, R., Danko, T., Doronina, M., Sokolova, L. (2021). The formation of economic and marketing prospects for the development of the market of information services. *Eastern-European Journal of Enterprise Technologies*, 6 (13 (114)), 6–16.

УДК 657.62

Полінкевич О.М.¹

¹д.е.н., професор, професор кафедри туризму та готельно-ресторанної справи
Луцький національний технічний університет, Україна

ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ ГІБЕРНАЦІЇ НА ПІДПРИЄМСТВАХ В УКРАЇНІ

Світова економіка переповнена катаклізмами та кризами, які виникають під впливом пандемії, ескалації військових загроз, аномальних природних катаклізмів, війни в Україні. Відповідно до цього виникає необхідність розробки стратегії запобігання від негативних впливів зовнішнього середовища. Стратегія потрібно для всіх за розміром підприємств. Вона є рушійною силою прогресу та завдяки ній долаються негативні наслідки зовнішніх загроз [2; 3; 4; 5].

Стратегія гібернації передбачає тимчасове призупинення більшості бізнес-операцій, завдяки чому розробляється низка заходів щодо підвищення рівня безпеки підприємств [1]. Підприємство можна порівняти із державою, оскільки керівники бізнесу беруть на себе відповідальність за здоров'я, розвиток та є соціально відповідальними. Соціально відповідальні підприємства намагаються мінімізувати шкоду від довкілля, реалізувати намічену траєкторію розвитку.

Одним із викликів для України, який підриває стійкість економічної системи є пандемія COVID-19 та війна, яка розпочалася із збройного конфлікту на сході.

Перевести бізнес у стан гібернації можна за таких умов:

1) рівень зовнішньої загрози є вкрай небезпечним для економіки країни;

2) негативні явища є потужними, проте тимчасовими;

3) подолати рівень загрози в найкоротший період часу є неможливо.

Стратегія гібернації використовується, коли: природні та техногенні ситуації, рейдерські напади, збройні конфлікти, карантинні обмеження, пов'язанні із ризиком для життя і здоров'я людей.

Стратегія гібернації допоможе вирішити такі завдання:

1) захистити бізнес від загрози, спричиненої різними чинниками;

2) сприяти повернення підприємства до звичайного режиму роботи після зникнення негативного впливу.

Стратегія гібернації спричинює такі зміни:

1) створення умов для працівників, які максимально приближені до тих, які є звичними для них. Окремі види діяльності призупиняють роботу.